

Onko liian vaikeaa kirjoittaa asiat avoimesti

Lueskelin jälleen Markkinaoikeuden viimeaikaisia hankinta-asioiden ratkaisuja. Selattuani kymmenkunta ratkaisua, jäi päällimmäisenä ajatuksena mieleeni kysymys siitä, olisiko hankintayksiköiden kirjoitustaidoissa kehittämisen paikka. Miten voi olla niin että useat hankintayksiköille langettavat päätökset johtuvat siitä että asiakirjoista ei selviä syyt ja seuraukset tarpeeksi yksiselitteisesti ja ymmärrettävästi.

Lainsäädännössä ja oikeuskäytännössä on lähtökohtana avoimuus, tasapuolisuus ja syrjimättömyys. Sen toteutumisen kannalta on tärkeää, että tarjoaja tietää ja myös ymmärtää miten hänen tarjoustaan on käsitelty ja arvioitu.

Olisiko kustannustehokkaampaa jos valmisteleva virkamies perehtyisi hankintapäätöksen kirjoittamiseen antaen siinä kaiken sen tiedon joka on tarjousten vertailuun vaikuttanut. On aika yksinkertaista verrata näiden päätöksen perusteluun käytettävien työtuntien määrää mahdollisen valitusprosessin aiheuttamiin työtunteihin.

Mitä siis pitäisi kirjoittaa? Yksinkertaisesti kaikki ne seikat jotka ovat päätöksen lopputulokseen vaikuttaneet. Valmistelun tulisi ehkä kääntää ajatuksensa tarjoajan asemaan. Mitä minä tarjoajana haluaisin tietää perusteluissa? Yritykselle on aina pettymys tulla hylätyksi tai hävitä tarjouskilpailu. Ei pelkästään niiden hukattujen resurssien johdosta jotka on käytetty tarjouksen suunnitteluun ja laskemiseen, vaan myös ajatus imagotappiosta, koska päätökset ovat julkisia.

Olen kuullut erinäisiä perusteluita miksi päätöksen on hyvä olla lyhyt ja ytimekäs. Yleisin selitys on, että jos kertoo paljon, on myös monta kohtaa joihin valittaja voi puuttua. Tämän kumoan ehdottamalla, että tulee kirjoittaa avoimesti, yksiselitteisesti ja suorittaa vertailu juuri niillä perusteilla jotka tarjouspyynnössä tai hankintailmoituksessa on kerrottu. Jos hankinnan laatua vertailee raati tai työryhmä, tulee arvioinnissa annetut pisteet perustella siten että perustelu vastaa ilmoitettua vertailuperustetta. Pelkät pisteet tai yksi laatusana eivät kerro syitä miksi tähän tulokseen on päädytty.

Vaikka olemme siirtymässä hankinnoissakin sähköisiin viestintävälineisiin ja kilpailutusjärjestelmiin, ei järjestelmän käyttö poista mahdollisuuksia päätösten ja niiden perusteluiden avoimeen kirjaamiseen.

Muistammeko että hankintalain noudattaminen tai käytettävät järjestelmät eivät poista tarvetta ammattitaitoiselle hankintaosaamiselle. Laadukas viestintä hankinnan kaikissa vaiheissa tuottaa laadullisesti parempaa hankintayhteistyötä myös sopimusvaiheessa.

Julkinen hankinta on viestintää ja vuorovaikutusta kaikissa hankinnan vaiheissa.

**TEEMME
TYÖTÄ
SUURELLA
SYDÄMELLÄ
JA
RAUTAISELLA
AMMATTITAITIDOLLA**

www.juhaconsulting.fi

Mia Koljonen 6/2015